



پاسخهای گوناگونی مبادرت نماید. به عبارت دیگر مفاهیم متفاوتی را بیان می کند. و با این عمل سعی می کنیم که کودک با فکر کردن و صحبت کردن معانی مختلفی را بیان کند.

فکر کردن، دقت کردن:

برای بکار انداختن فوه فکر و دقت کودکان می توان سئوالاتی این چنین از کودک کرد:

مثلاً "ار کودک سئوال کنیم صندلی، دوچرخه، عروسک اتومبیل و... از چه قسمتهایی درست شده است؟

است در ابتدا به هر سئوال یک جواب دهد. در مرحله بعد سئوالات را تکرار می کنیم و از کودک می خواهیم تا در باره هر سئوال جوابهای متعددی بدهد. مثلاً در مورد این سئوال، با ما شن چه می کند؟

کودک جوابهای مختلفی می دهد از قبیل: مسافرت حمل بار- سابقه. می بینیم که کودک در مقابل یک سئوال ممکن است به

## کج اولیاء در آموزش کودکان

فکر کردن - صحبت کردن

از کودک سئوالات گوناگونی به این شرح می کنیم:

بادسنهای خود چه می کنیم؟  
انسان بادهان چکار می کند؟  
معلم چه می کند؟  
پدر چه می کند؟ و.....

کودک در جواب دادن ممکن

فقل و کلید قرار دهد. و با خود چنین استدلال کرده باشد که فقل را با پیچ و میخ به درب نصب می کنند.

## ۲- از طریق تصاویر

از طریق تصاویر هم می توان درک رابطه میان اشیاء را به کودکان آموخت. بدین طریق که تصاویر گوناگونی در اختیار کودک گذاشته از او می خواهیم تصاویری را که با هم مربوطند بوسیله خط و یا فلشی مشخص نماید. تصویر شماره ۱

بعد از آنکه کار را به درستی انجام داد برای تقویت قدرت بیان او سئوالاتی به این شرح مطرح می کنیم :

چرا مسواک را به دهان ارتباط دادی؟

چرا مسواک می کنیم؟

چه موقع مسواک کردن مناسب است؟

در خمیر دندان چه موادی به کار رفته؟ و چرا؟ . . . . .؟

مثلاً " درباره همین ارتباط مسواک و دهان سئوالات متعددی می توانیم مطرح کنیم که کودک نمی تواند به همه سئوالات پاسخ دهد. ما باید اجازه دهیم اولاً"

سئوالات را خود کودک مطرح کند

رنگ

اسم

گل

آشامیدنی

وسایل غذا خوری

وسایل کار

اعضای بدن

نوشت افزار

به این طریق کودکان را با مفاهیم کلی و مصادیق آنها آشنا می کنیم.

درک رابطه

برای تفکر و وادار کردن کودکان به درک روابط به طررق مختلفی می توان عمل نمود.

## ۱- از طریق اشیاء

مقداری اشیاء از قبیل قفل قاشق ، پیچ ، قند شکن ، کارد قند ، کلید ، میخ ، جنگال ، و امثال آنرا در جلو کودک ریخته و از او می خواهیم اشیا بی را که بنحوی از انحاء بایکدیگر ارتباطی دارند جدا نموده و دسته بندی نماید. مثلاً " اشیاء فوق را باید بدس طریق بهلوی هم گذاشته و دسته بندی نماید .

۱- فقل - کلید - ۲- قاشق کارد - جنگال - ۳- پیچ و میخ

۴- قند - قند شکن ممکن است در تمرین فوق

کودکی پیچ و میخ را بهلوی

باطرح این سئوالات به کودک فرصت می دهیم با دقت زیادی به اشیاء گوناگون بنگرد تا مفاهیم و معانی جدیدی را عنوان کند .

در مرحله بعد ممکن است سئوالات را طوری مطرح نمائیم که کودک برای شناختن ، یادگرفتن پی بردن به روابط ، یافتن مفاهیم کلی و استدلال کردن آماده شود .

در این مرحله سئوالات طوری طرح می شود که با بیان بعضی مصادیق ، کودک بتواند ضمن فکر کردن ، درک رابطه ها و . . . . به مفاهیم کلی تر و مناسب برسد .

چند مثال :

این مصادقهای جزئی را به کودک می دهیم

عروسک ، توپ

آبی ، زرد ، سبز ، نارنجی

تقی ، جواد ، بهروز ، مریم

لاله ، بنفشه ، اطلسی ، ارکیده

شیر ، دوغ ، قهوه

سفره ، کاسه ، جنگال ، بشقاب

انبردست ، چکش ، نیشه

ایرو ، چشم ، دست

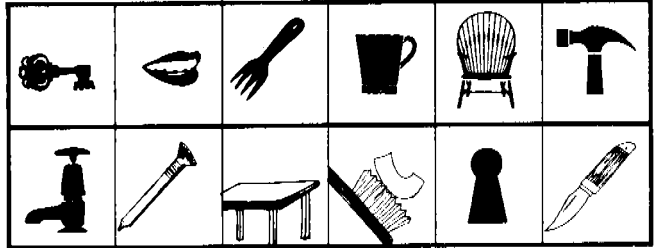
پاک کن ، کتاب ، دوات

خطکش و . . . . .

مفاهیم کلی که کودک باید ارائه دهد :

اسباب بازی

مثلاً "کودکان را می توان به تفکر واداست که چرا فقله‌های آهنی به فقله‌های برنجی و فولادی تبدیل شد. و درضمن مطالبی در باره رنگ زدن فلزاتی مثل آهن و امثال آن با توجه به قدرت و توانائی ذهنی کودک برای اوبیان کرد.

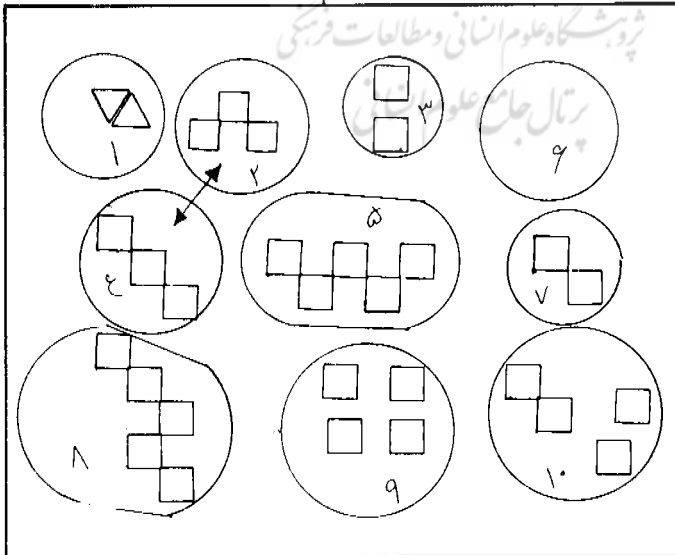


برای آموزش درک ارتباط بین اشیاء و تصاویر مثل هر مطلب آموزشی دیگر باید از ساده به مشکل پیش رفت. مثلاً برای کودکان کلاس اول می توان از تصاویر خیلی ساده شروع کرد مثلاً در تصویر زیر از کودکان می خواهم که رابطه بین تصاویر را پیدا کنند و تصاویری را که باهم مربوطند با یک خط و یا فلش معین کنند.

پیدا کرد ولی می توان کودکان را با انواع فقله‌های آویر، مغزری سوجی، رمزی و..... آشنا نمود و یا به کودکان توجه داد که بسر ابتدائی شاید از طناب و نخ و کره زدن به صورت فعل استفاده می کرده و سپس از فقله‌های جویی آهنی و پس از آن از آلیاژهای دیگر مثل برنج و غیره استفاده کرده است.

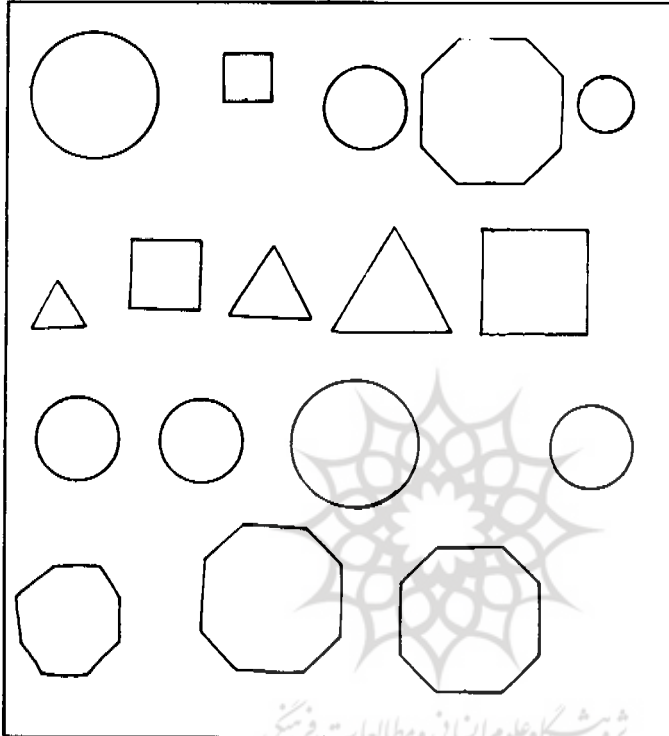
و سپس از او بخواهیم به سئوالات مطروحه خودش پاسخ دهد و هر کجا که دچار اشتباه و با ناتوانی شد یادفت و صبر و حوصله بناو کمک کنیم تا هم مطالب جدید رابیاآموزد و هم روابط منطقی بین مطالب را درک کند. مثلاً "درک کند سیرین بودن خمیر دندان برای مطبوع کردن قوۀ دائقه و اساس آن برای خوشبو کردن دهان و مواد صابونی خمیر دندان برای سهیل درامر مسواک کردن و پاک کردن بهمر دندان و ..... به کار رفته است.

با در ارتباط فعل و کلید سئوالات متعددی می توان مطرح ساخت که پاسخ دادن دقیق بد بسیاری از آنان ممکن است مسر نباشد، به عنوان مثال تاریخچه اختراع فعل، اولین مخترع فعل که بود؟ که شاید بتوان پاسخهای کاملاً "دقیقی برای این سئوالات



و دایره های کوچکتر شماره ۲ و کوچکتر از آن شماره ۳ و بالاخره در کوچکترین آنها شماره ۴ بگذارد. و بعد در مورد مربعها و همینطور مثلنهایا و . . . . .

برای رسیدن به این منظور شکل زیر را در اختیار کودک قرار داده از او می پرسیم در این تصویر چه اشکال هندسی می بینی؟ آنها را نام ببر.



اگر وسایل مشابهی در اختیار داشته باشیم برای کودکان لذت بخش و مفید خواهد بود که از آنها خواهیم این وسائل را دسته بندی و با بسته بندی نمایند. مثلاً " عدد آچار یا مرده های مختلف در اختیار کودک می گذاریم تا از بزرگ تا کوچک مرتب بسته بندی نماید.

کودک، دایره، مثلث، مربع و ستر کوسی. ابتدا باید نام صحیح این اشکال را به کودک آموخت لذا به کودک می گوئیم ستر کوسی نام درستر عضنی است.

سپس از او می خواهیم اشکال مختلف مثلاً " دایره ها را از بزرگ به کوچک شماره گذاری نمایم. بدین ترتیب در بزرگترین دایره شماره ۱

ابتدا از کودک ستوال می کنیم که در تصویر شماره ۳ چه می بینی؟ کودک: ۲ تا خال یا ۲ تا چهارخانه این خالها را مربع گویند.

کودک: ۲ تا مربع. سپس از کودک می پرسیم در تصویر شماره ۲ چند تا مربع می بینی؟

کودک: ۳ تا مربع - خوب، حالا بیین در کدامیک از تصاویر ۳ مربع می بینی؟

کودک ( پس از دقت) در تصویر شماره ۴

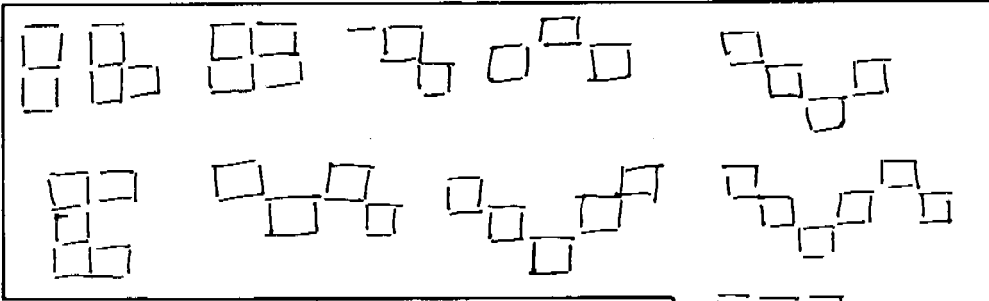
- بسیار خوب: این دو تصویر را بوسیله خطی به هم مربوط کن. سپس از کودک می خواهیم که تمام تصاویر را به دقت بررسی نموده و پس از درک ارتباط میان تصاویر آنهاپی را که بهم مربوطند به یکدیگر وصل کند.

با تمریناتی از این قبیل تشخیص ارتباط بین اشیا، تصاویر مفاهیم و . . . را به کودکان آموزش داده، سپس گسترش می دهیم.

تشخیص شکلها و اندازه ها

از مطالب دیگری که کودکان در کلاسهای اول دبستانهایایی بیاموزند تشخیص شکلها و مشابهت و اندازه ها است.



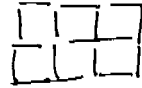


بازی و ساختن شکلهای متنوع  
او را راهنمایی می کنیم که اشکال  
زیر را بسازد و آنها را باهم  
مقایسه کند .



بدالله جهانگرد

سپس مثلثی که ابعادش ۲ چوب  
کبریت و در مرحله بعد مربعی  
می سازیم که اضلاعش یک چوب  
کبریت باشد و بعد از کودک می -  
خواهیم مربعی به ضلع دو چوب  
کبریت بسازد . پس از مدتی



یا با مقداری چوب کبریت  
ابتدا مثلثی می سازیم که هر  
ضلعش یک چوب کبریت باشد و

بقیه از صفحه ۳۳



فائل شویم .

دربایان فراموش نکنیم که محبوب ترین  
انسان هادر نزد پروردگار کسانی هستند که خیر  
و نفع وجودی آنان بیشتر و کاملتر عاید  
مسلمانان می گردد .

از پیامبر اسلام سؤال شد که محبوب ترین  
انسان ها در نزد پروردگار چه کسانی هستند؟

پیامبر بزرگوار فرمود :

أَنْفَعُ النَّاسِ لِلنَّاسِ

سودمندترین آنان برای مردم .

پایان مقاله را به حدیثی دیگر از پیامبر

اسلام مزین می سازیم: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ خِصْلَتَانِ  
مِنَ الْخَيْرِ لَيْسَ قَوْفَهُمَا شَيْءٌ مِنَ الْبِرِّ إِلَّا بَيَّأَنُ  
بِاللَّهِ وَأَنْفَعُ لِعِبَادِ اللَّهِ

پیامبر بزرگوار (ص) فرمود :

دو خصلت است که از همه نیکی ها برتر و بالاترند  
اول ایمان بخدا دوم سودمند و مفید بودن برای  
بندگان خدا .

عبارتند از دانشمندان که مدادشان از خون  
شهداء برتر و بالاتر شمرده شده است .

دوم : افراد مسن و بزرگ سال که بسوی

شیخوخت رسیده اند .

پیامبر بزرگوار در این باره میفرمود :

مَنْ عَرَفَ فَضْلَ كَبِيرٍ لَيْسَ قَوْفَهُ أَمْنَهُ اللَّهُ  
مِنْ جَزَعِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ

هر که فردی از مسلمانان را بخاطر اینکه

سنش زیاد است مورد تکریم و احترام قسرا

دهد خداوند او را از جزع روز رستاخیز نجات

خواهد داد .

سوم : کسانی که با پیامبر اسلام خویشی و

نسبتی دارند، بدیهی است احترام و شخصیت

پیامبر بزرگوار که تا آخرین لحظات عمر را در فکر

رفاه و آسایش دنیوی و اخروی مسلمانان بیایان

رسانید ایجاب می کند که بخاطر بزرگداشت

پیامبر اسلام به فرزندان پیامبر اسلام احترام